

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 315/2025
26.06.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Матковић Стефановић, председника већа, Татјане Ђурица и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници тужиоца „GRANIT INVEST“ ДОО Београд, чији је пуномоћник Синиша Брашанац, адвокат из ..., против туженог „CPR IMPEX“ ДОО за трговину и услуге Београд, чији је пуномоћник Невена Савчић, адвокат из ..., ради побијања, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 3480/24 од 30.01.2025. године, у седници одржаној 26.06.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 3480/24 од 30.01.2025. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П 1226/24 од 24.04.2024. године, у ставу I изреке утврђено је да Уговор о преносу удела у привредном друштву Предузеће за производњу, консалтинг и услуге „Agraria Campo“ ДОО Лајковац закључен дана 01.11.2016. године под УОП:3111-2016, између непарничара АА из ..., ЈМБГ ... и туженог „CPR IMPEX“ ДОО за трговину и услуге Београд нема правно дејство према тужиоцу у обиму потребном за потпуно намирење његовог потраживања према непарничару по основу извршне пресуде Вишег суда у Београду 8 П бр. 774/2016 од 28.05.2018. године, важеће уз пресуду Апелационог суда у Београду Гж бр. 7328/18 од 16.01.2019. године, те је обавезан тужени да призна и трпи да тужилац своје наведено потраживање може намирити продајом удела Предузећа за производњу, консалтинг и услуге „Agraria Campo“ ДОО Лајковац. Ставом II изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове спора у износу од 1.609.518,00 динара.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 3480/24 од 30.01.2025. године, одбијена је жалба туженог и потврђена пресуда Привредног суда у Београду П 1226/24 од 24.04.2024. године.

Против наведене правноснажне пресуде, тужени је изјавио благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао правноснажну пресуду применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 ... 10/23), па је утврдио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је имао потраживање према трећем лицу АА на основу правноснажне пресуде Вишег суда у Београду П 774/16 од 28.05.2018. године и Апелационог суда у Београду Гж 7328/18 од 16.01.2019. године, у износу од 118.036 евра са законском затезном каматом од 01.01.2014. године, у динарској противвредности по средњем курсу НБС. Пре правноснажности наведене пресуде, треће лице АА је дана 01.11.2016. године закључио Уговор о преносу удела у привредном друштву „Agraria Campo“ ДОО Лајковац са туженим под бројем УОП: 3111/16. Тим уговором је пренет цео (100%) удео у основном капиталу друштва на туженог што је и уписано у АПР решењем од 09.11.2016. године. Наведено је да се пренос врши уз накнаду на начин регулисан предуговором о преносу удела од 23.10.2013. године, те Анексом 1 и 2. Претходно је, Одлуком о повећању основног капитала од 24.11.2015. године, привредно друштво „Agraria Campo“ ДОО повећало основни капитал за износ од 127.911.134,00 динара. Тужилац је покушао да своје потраживање намири у извршном поступку, али је утврђено да дужник нема имовину из које би се наплата могла спровести.

Вештак економско-финансијске струке није могао да потврди да је тужени платио уговорену купопродајну цену у износу од 308.661.727,50 динара јер му нису достављене рачуноводствене исправе које би показале да је новац уплаћен, већ само непотписане финансијске картице које потичу од самог туженог и не представљају доказ о извршеној уплати.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су становишта да се ради о бестеретном располагању јер у конкретној правној ситуацији не постоје докази о томе да је обавеза туженог као стипендијца удела у виду исплате уговорене накнаде извршена по основу теретног правног посла, док је преносилац удела неспорно извршио своју уговорну обавезу у погледу преноса удела, а што произилази из решења АПР-а од 09.11.2016. године којим је дошло до уписа туженог као стипендијца на уделима „Agraria campo“ д.о.о.. Како тужени није доказао да је исплатио купопродајну цену то је предметни уговор пуноважан уговор о поклону у смислу члана 66. став 2. Закона о облигационим односима. Стога закључују да су испуњени сви услови за побијање правне радње у смислу одредби чланова 66. став 1. и 280.-285. Закона о облигационим односима и да није истекао трогодишњи рок за побијање из члана 285. став 1. Закона о облигационим односима.

Ревизијом се оспорава изнето становиште нижестепених судова. Ревидент указује да су судови неправилно утврдили да је реч о благовремено поднетој тужби, јер из исказа непарничнара АА и писаних доказа, произилази да је реч о теретном правном послу, за који је прописан једногодишњи рок за побијање дужникових правних радњи. Не стоји ни закључак да је реч о симулованом правном послу, јер је вештак само навео да не може да се изјасни на шта се односи исплата, а не да је сигуран да се не односи на плаћање цене за уделе. У поступку је документовано да је плаћање извршено.

Исплаћени износ се у потпуности подудара са ценом за уделе утврђеном у Анексу 2 предуговора. Књиговодствена евиденција није и не може да креира и производи облигационе односе који не настају на основу књиговодствене евиденције и правилног или неправилног књижења већ на основу воље странака изречене у уговорним односима. Осим тога, неправилно су судови утврдили да је постојало доспело потраживање тужиоца према непарничару у моменту располагања, као и несавесност трећег лица.

Ревизија није основана.

Насупрот ревизијским наводима, Врховни суд је становишта да су нижестепени судови на утврђено чињенично стање правилно применили материјално право.

Наиме, према члану 280. став 1. Закона о облигационим односима (ЗОО) и члану 280. став 2. у вези са чланом 281. ЗОО, рок од три године примењује се када је реч о доброчином правном послу, док је рок од једне године прописан за теретне послове. Неоснован је навод ревизије да су судови погрешно применили материјално право закључивши да је тужба благовремена. Из утврђеног чињеничног стања произилази да је АА дана 01.11.2016. године закључио Уговор о преносу удела у привредном друштву „Agraria Campo“ ДОО Лајковац са туженим без накнаде, што представља доброчин правни посао. Ово произилази не само из налаза вештака који је изричито навео да не може да утврди основ исплате, јер не постоје пословне књиге нити било какав рачуноводствени траг који повезује исплату са преносом удела, већ и из потпуне одсутности пословне логике да се удели вредности 308.661.727,50 динара пренесу без икаквих књиговодствених трагова. Управо та околност указује да се не ради о стварно извршеној купопродаји, већ о фиктивном плаћању. Стога је правилан закључак нижестепених судова да је исплата симулована, односно да је реч о доброчином правном послу, те да није протекао трогодишњи рок за побијање сходно члану 285. став 1. ЗОО.

Не стоје ни наводи ревизије да нису испуњени законски услови за побијање правних радњи, односно да није постојало доспело потраживање тужиоца. Према члану 280. став 1. и члану 281. ЗОО, услов за успешно побијање правне радње дужника јесте да је поверилац у тренутку располагања имао доспело потраживање, као и да је дужник располагао имовином на штету повериоца. Нижестепени судови су правилно применили материјално право налазећи да је у моменту преноса удела од стране непарничара АА, тужилац имао основано потраживање према дужнику доспело 01.01.2014. године, које је касније потврђено извршном пресудом. Дакле, ако је обавеза дужника настала пре преноса удела, као у конкретном случају, поверилац има право да побија ту радњу и ако је постојање спорног потраживања накнадно потврђено судском одлуком, јер је релевантан материјалноправни тренутак постојања потраживања, а не правноснажност одлуке која га утврђује. Код доброчиних правних послова није потребно доказивати несавесност трећег лица, јер се у таквим ситуацијама претпоставља да је треће лице знало или могло знати за штетност радње (чл. 281. став 3. ЗОО).

Погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање које се суштински побија ревизијом, независно од примене материјалног права, не представља дозвољени ревијски разлог у смислу члана 407. ст. 2. Закона о парничном поступку.

Следом наведеног, на основу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Татјана Матковић Стефановић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**